

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE SALUT

18686

Resolució del director general de Salut Pública i Consum de 17 de setembre de 2013 per la qual es prohibeix en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears la comercialització i el subministrament, en l'àmbit ludicorecreatiu, d'òxid nitrós (N₂O) mitjançant dispositius adreçats a facilitar-ne la inhalació

Fets

1. La Policia Local de l'Ajuntament de Calvià, de l'Ajuntament de Sant Antoni de Portmany i la Direcció General de Salut Pública i Consum han detectat en diversos locals d'oci, en la modalitat de venda directa al consumidor, la comercialització i dispensació als clients d'òxid nitrós (N₂O) mitjançant dispositius que en permeten la inhalació, com ara els globus inflats amb aquesta substància.

2. Sengles informes de l'Institut de Medicina Legal d'Astúries i de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses del Ministeri de Justícia, com també la fitxa de seguretat sanitària del Servei de Sanitat Ambiental de Múrcia, posen de manifest els riscos per a la salut que suposa la inhalació d'òxid nitrós. A sol·licitud d'aquesta Direcció General, com a conseqüència de les tasques d'investigació i les actuacions que du a terme el Servei de Control de Mercat i Xarxa d'Alerta de Consum, s'ha facilitat una còpia de la documentació esmentada.

La fitxa de seguretat sanitària del Servei de Sanitat Ambiental de Múrcia indica, quant als efectes per a la salut, que l'òxid nitrós pot causar irritació respiratòria i, concretament, s'ha informat d'emfisema intersticial i pneumatomeidiastí a causa de la inhalació de dispensadors de crema batuda; s'ha informat d'asfíxia seguida de mort per la inhalació intencionada d'òxid nitrós; els efectes aguts d'emmetzinament són deguts principalment a l'asfíxia; els indicis i símptomes poden incloure mal de cap, marejos i excitació que poden progressar a depressió del SNC, convulsions i mort; s'ha informat de vòmits i nàusees, d'hipertensió i arítmies cardíques, i el contacte amb el líquid pot provocar congelació.

En el mateix sentit, l'informe de l'Institut de Medicina Legal d'Astúries conclou que el consum d'òxid nitrós per via inhalatòria té efectes adversos sobre l'organisme, que hi ha reaccions creuades amb altres substàncies i que el risc vital, quant a la producció de morts, és baix però existent; que els seus efectes nocius i el perill d'usar-lo justifiquen per si mateixos el fet que no s'empri fora de fins mèdics o industrials concrets i que sigui encara, si cal, molt més restrictiu l'ús en el context de la gent jove.

L'informe de l'Institut Nacional de Toxicologia i Ciències Forenses indica que el producte pot produir interaccions de potenciació amb l'alcohol, una combinació que es dona freqüentment, pels efectes depressors del sistema nerviós central i conclou: "L'ús de gas òxid nitrós inhalat i amb fins recreatius suposa un risc per a la salut. No se'n pot acceptar la utilització en globus, càpsules, juguetes, etc., amb la finalitat de ser inhalat. La introducció d'òxid nitrós en globus és un mal ús d'un gas que té unes aplicacions molt concretes, entre d'altres com a propulsor o fàrmac anestèsic."

3. El 15 d'agost de 2013 es publicà en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* la Resolució del director general de Salut Pública i Consum d'inici del procediment de presa de mesures administratives de reacció per la qual es prohibeix en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears la comercialització i el subministrament, en l'àmbit ludicorecreatiu, d'òxid nitrós (N₂O) mitjançant dispositius adreçats a facilitar-ne la inhalació per part dels consumidors i s'estableix un tràmit d'informació pública per un termini de quinze dies hàbils, comptadors des de l'endemà de la publicació de la Resolució, durant el qual es podrà consultar l'expedient a les dependències de la Direcció General de Salut Pública i Consum i formular les al·legacions que s'estimin convenients en relació amb el contingut.

4. Ha transcorregut més d'un mes des de la publicació de la Resolució i no s'hi han formulat al·legacions ni s'ha presentat cap recurs d'alçada contra la mesura prohibitiva.

Fonaments de dret

1. L'article 72 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, permet que l'òrgan competent per a la iniciació d'un procediment administratiu pugui adoptar, en casos d'urgència i per a la protecció dels interessos específics implicats, les mesures provisionals corresponents en els supòsits que preveu la Llei. Aquest procediment s'inicia per la via d'urgència d'acord amb el que disposa l'article 50 de la Llei esmentada.

2. L'article 11 del Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, estableix que els productes i serveis posats en el mercat han de ser segurs i no han de suposar cap risc per a la salut i la seguretat de les persones.

L'article 15 d'aquesta norma faculta l'Administració pública competent per adoptar les mesures necessàries i proporcionades per a la desaparició del risc, incloent-hi la intervenció directa sobre les coses. En el mateix sentit, l'article 13 f estableix com a obligació, per a qualsevol empresari, retirar, suspendre o recuperar dels consumidors i usuaris, mitjançant procediments eficaços, qualsevol bé que suposi un risc previsible per a la salut i la seguretat de les persones.

3. L'article 9 de la Llei 1/1998, de 10 de març, de l'Estatut dels consumidors i usuaris de la comunitat autònoma de les Illes Balears, preveu el deure general de seguretat dels productes i serveis, que es pondera en relació amb la seva naturalesa i utilització, com també amb les característiques dels consumidors a qui van destinats.

En relació amb aquests criteris legals de ponderació del risc, a més dels informes científics que fan palesos els riscos per a la salut de la inhalació de l'òxid nítrós, s'ha de tenir en compte en aquest cas que la comercialització mitjançant dispositius adreçats a facilitar-ne la inhalació constitueix una forma d'utilització anormal i insegura del producte i que aquesta forma de dispensació es fa en locals d'oci i terrasses, cosa que permet la combinació amb begudes alcohòliques, amb el consegüent efecte multiplicador del risc per a la salut.

L'article 5 de la Llei 1/1998 considera que han de ser objecte d'una protecció especial, entre altres col·lectius, els joves i menors d'edat, els turistes i les persones desplaçades temporalment de la seva residència habitual, que són, en aquest cas, els col·lectius a qui majoritàriament es destina aquesta activitat.

L'article 43 de la Llei 1/1998 estableix que l'autoritat competent ha d'adoptar mesures cautelars o preventives quan hi hagi indicis clars de risc per a la salut i la seguretat dels consumidors i usuaris, i l'article 44 permet, entre aquestes mesures, la retirada del mercat de productes, la suspensió de funcionament d'un element de l'establiment o servei i la paralització d'una activitat.

4. L'objectiu del Reial decret 1801/2003, de 26 de desembre, sobre seguretat general dels productes, és garantir que els productes que es posin en el mercat siguin segurs. D'acord amb l'article 1.2, les disposicions d'aquest Reial decret s'apliquen a qualsevol producte destinat al consumidor, inclosos els oferts o posats a disposició dels consumidors en el marc d'una prestació de serveis perquè aquests els consumeixin, manegin o utilitzin directament, o que, en condicions raonablement previsibles, pugui ser utilitzat pel consumidor encara que no li estigui destinat, que se li subministri o es posi a la seva disposició, a títol oneros o gratuït, en el marc d'una activitat comercial, ja sigui nou, usat o reconcondonat.

Per garantir el compliment d'aquest deure general de no perjudicar ni posar en risc la salut i la seguretat dels consumidors, el Reial decret 1801/2003 estableix l'obligació dels productors i distribuïdors de produir i distribuir únicament productes segurs.

Així mateix, l'article 8.1 del Reial decret esmentat estableix que els òrgans administratius competents, d'ofici o com a conseqüència de les denúncies o reclamacions que presentin els consumidors o altres parts interessades, han d'adoptar les mesures que preveu aquest capítol amb la màxima celeritat o fins i tot immediatament quan siguin necessàries per garantir la salut o la seguretat dels consumidors.

5. L'article 10 del Reial decret 1801/2003 preveu l'adopció de mesures administratives de reacció i faculta els òrgans administratius competents per adoptar les mesures imprescindibles per restablir o garantir la salut i la seguretat, inclosa la prohibició de subministrament i posada en el mercat de tot producte sobre el qual existeixin indicis raonables d'inseguretat.

6. L'article 46 de la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears, disposa que es pot acordar la prohibició d'activitats perquè ho requereix la protecció de la salut col·lectiva.

En aquest cas, el subministrament i la venda d'òxid nítrós mitjançant dispositius que permetin inhalar-lo constitueix una actuació que posa en risc la salut i la seguretat dels consumidors, com es palesa en l'informe de l'Institut Nacional de Toxicologia, en l'informe de l'Institut de Medicina Legal d'Astúries i en la fitxa de seguretat sanitària del Servei de Sanitat Ambiental de Múrcia.

Per tot això, atès que es tracta d'una forma d'utilització insegura del producte, que suposa un risc per a la salut i la seguretat dels consumidors, i basant-se en el que estableix l'article 15 del Text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, en relació amb els articles 8, 10, 11 i 12 del Reial decret 1801/2003, de 26 de desembre, sobre seguretat general dels productes, la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública, i d'acord amb les facultats que tenc atribuïdes en virtut del que disposa l'article 2.5 a del Decret 6/2013, de 2 de maig, del president de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en concordança amb el que estableixen l'article 30.47 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears (Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer); el Decret 100/1993, de 2 de setembre, d'atribució de competències en matèria de sanitat, acció social i defensa del consumidor i de l'usuari, i l'Ordre de la consellera de Salut i Consum d'11 d'abril de 2002 de funcions de la Conselleria de Salut i Consum, dicta la següent

Resolució

1. Prohibir en el territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears la comercialització i el subministrament, en l'àmbit ludicorecreatiu, d'òxid nitrós (N_2O) mitjançant dispositius adreçats a facilitar-ne la inhalació per part dels consumidors.

2. Publicar aquesta Resolució en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Interposició de recursos

Contra aquesta Resolució ³/4 que no exhaureix la via administrativa³/4 es pot interposar un recurs d'alçada davant el conseller de Salut en el termini d'un mes, comptador des de l'endemà de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*, d'acord amb l'article 115 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i l'article 58 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Palma, 17 de setembre de 2013

El director general de Salut Pública i Consum

Luis Rafael Santiso Martínez

